

Handläggare: Anna Larsson
Telefon: 08-508 03 083

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar.

Remissvar på "Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar."

Förvaltningens förslag till beslut

1. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd tillstyrker förslaget till revidering av riktlinjerna för egen del och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för beslut.
2. Omedelbar justering.

Christina Heglert

Ante Hemphälä

Tf Stadsdelsdirektör

Avdelningschef IoF

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande från socialtjänst och arbetsmarknadsförvaltningen.
2. Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar.
3. Protokollsutdrag.

Sammanfattning

Med anledning av förändrad lagstiftning föreligger behov om att revidera nuvarande riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar. Nya bestämmelser har tillkommit i lagstiftningen, bl.a. har

ansvaret för mottagande av och boenden för ensamkommande asylsökande barn och ungdomar överförs till kommunerna. I förslaget till riktlinjer är ett syfte att tydliggöra ansvaret för stadens socialtjänst, samt att handläggningen genomförs på ett rättssäkert sätt, med barnets bästa i förgrunden.

Ansvarig stadsdelsnämnd ska se till att barnets/den unges sociala situation utreds och att barnet/den unge får ett tryggt boende under asylprocessen och vid ett eventuellt uppehållstillstånd.

Riktlinjerna försöker också att klarlägga ansvaret kring gruppen barn och unga som tillfälligt vistas i Sverige utan sina vårdnadshavare och uppmärksammas i samband med att de bl.a. har gripits av polisen p.g.a. misstankar om brott.

Dessa barn och ungdomar söker inte asyl utan har snarare en avvisande attityd till hjälp från myndigheter. Lagstiftningen är betydligt oklarare för denna målgrupp.

Ärendets beredning

Till nämnden har inkommit en remiss om "Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar."

Ärendet har beretts inom avdelningen Strategiska staben.

Ärendet

Nuvarande riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar antogs av kommunstyrelsen 200304. Dessa måste nu revideras med anledning av förändrad lagstiftning samt en ändrad ansvarsfördelning mellan stat och kommun. En ny lag (2005:49) om god man för ensamkommande barn trädde i kraft den 1 juli 2005. Den 1 juli 2006 ändrades bestämmelserna i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) kring mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar som söker asyl. Syfte med förändringarna är att förbättra mottagandet. En renodling har bl.a. gjorts av ansvarsfördelningen mellan stat och kommun, som innebär att kommunerna har fått ansvaret för mottagandet och för att tillhandahålla boenden. Begreppet vistelsekommun har tydliggjorts, för att barnet ska få det stöd och den hjälp som föreskrivs i socialtjänstlagen

Förslag till ändrade riktlinjer

1. Nya bestämmelser i lagstiftningen

Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar.

Box 4066, 163 04 SPÅNGA. Fagerstagatan 15
Telefon 508 03 000
stadsdelsnamnden@spanga-tensta.stockholm.se

En. ny lag (2005:49) om god man för ensamkommande barn trädde i kraft den 1 juli 2005. Den nya lagen innebär att den gode mannens befogenheter har utökats. I de frånvarande föräldrarnas ställe ska den gode mannen kunna agera som både förmyndare och vårdnadshavare för barnet. Den dagliga omvårdnaden och tillsynen ligger dock Utanför den gode mannens uppdrag.

Den 1 juli 2006 ändrades bestämmelserna i lagen (1994:1.37) om mottagande av asylsökande m.ft.(LMA) kring mottagandet av ensam kommande barn som söker asyl. Syftet var att förbättra mottagandet ur barnets perspektiv. Genom lagändringarna har ansvarsfördelningen mellan stat och kommun renodlats. Kommunen har ansvaret för att tillhandahålla boende och begreppet vistelsekommun har tydliggjorts för att barnet ska få det stöd och den hjälp som föreskrivs i socialtjänstlagen.

Detta innebär att kommunen har ansvaret för att utreda barnets/den unges behov och att besluta om lämpligt boende. I propositionen hänvisar regeringen till normaliseringsprincipen, dvs. att samma regler bör gälla samtliga barn som vistas i Sverige. Det innebär att alla barn som vistas i Sverige ska omfattas av samma sociala omvårdnadssystem så långt det är möjligt.

Migrationsverket behåller ett övergripande ansvar och verket ansvarar för i vilken kommun barnen placeras och har kostnadsansvar för mottagandet. Migrationsverket har med anledning av ovanstående i uppdrag att teckna överenskommelser med kommunerna om mottagande både under asylprövningen och tiden efter för de barn och ungdomar som beviljas uppehållstillstånd.

I direkt anslutning till när ett ensamkommande barn/ungdom anländer till Sverige och söker asyl ska ett tillfälligt boende ordnas till dess att Migrationsverket kan anvisa en kommun för barnet. Ansvaret ligger på den kommun, där barnet eller den unge ger sig till känna för svensk myndighet. Flertalet av de ensamkommande barnen/ ungdomarna i Stockholms län söker asyl vid Migrationsverkets ansökningsenhet för asylsökande i Solna eller kommer via Arlanda flygplats i Sigtuna. Migrationsverket har därför tecknat avtal med Solna stad och Sigtuna kommun om att de utgör s.k. *ankomstkommuner*. Så snart som möjligt efter ankomsten skall Migrationsverket anvisa barnet eller den unge till en kommun, som svarar för boende och omsorg under den tid ansökan om asyl prövas och även tiden därefter för de barn och unga som beviljas uppehållstillstånd. I Stockholms län har bl.a. Stockholms stad tecknat en överenskommelse med Migrationsverket om att ta emot ensamkommande barn och ungdomar som sökt asyl och staden utgör en s.k. *anvisningskommun*. Stockholms stad har också tecknat en överenskommelse om ett antal platser för ensamkommande barn och ungdomar som beviljats uppehållstillstånd.

Kommuner och landsting har rätt till statlig ersättning för vissa kostnader för asylsökande och vissa andra utlänningar. Den statliga ersättningen regleras i *förordning (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.* Enligt förordningen ersätts en kommun som har träffat överenskommelse med Migrationsverket med en fast ersättning, oavsett antalet barn och för gruppboendet. Ersättning utgår också enligt schablon för utredning av ensamkommande barn enligt 11 kap. 1 § SoL och för faktiska kostnader för

Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar.

Box 4066, 163 04 SPÅNGA. Fagerstagatan 15
Telefon 508 03 000
stadsdelsnamnden@spanga-tensta.stockholm.se

www.stockholm.se

boende och omvårdnad (utöver avtalade platser). Om vården har påbörjats innan den unge fyllt 18 år, kan ersättning sökas för kostnader fram tills dess att den unge fyller 21 år. Ersättning utgår även efter att barnet/den unge har beviljats uppehållstillstånd.

2. Förslag till nya handlägningsrutiner

Förslaget till riktlinjer syftar till att tydliggöra ansvaret för stadens socialtjänst och att handläggningen genomförs på ett rättssäkert sätt, med barnets bästa i förgrunden.

Ansvarig stadsdelsnämnd ska se till att barnets/den unges sociala situation utreds och att barnet/den unge får ett tryggt boende under asylprocessen och vid ett eventuellt uppehållstillstånd.

För att möjliggöra ett optimalt mottagande av de barn och ungdomar som kommer till staden har en översyn skett av samarbetsrutinerna med Migrationsverket. Från och med årsskiftet 2009/2010 gör Migrationsverket alltid en anmälan till socialjouren för varje enskilt ensamkommande barn/ungdom som anvisas till Stockholms stad. Socialjouren vidarebefordrar sedan anmälan till berörd stadsdelsnämnd. Denna rutin innebär att staden får en kontinuerlig kontroll över hur många och vilka asylsökande barn och ungdomar som anvisas till staden.

Förtydligande görs kring hur den sociala utredningen ska göras kring barnet/den unge och att utredningen ska inkludera en efterforskning av barnet/den unges vårdnadshavare. Förtydligande görs också för hur handläggning av barn/ungdomar som anvisas till en närstående familj ska ske. Förtydligandet innebär att handläggningen avseende *utredning av barnets sociala situation* respektive *utredning av familjens lämplighet som familjehem* ska utföras var för sig och av olika handläggare. Vidare förslås att vid en anvisning till en närstående ska ett hembesök göras omgående för en bedömning av barnets/den unges skyddsbehov. Huvudlinjen är att barnet/den unge inte bör bo hos den närstående familjen innan hemmet är utrett och godkänt. När barnet/den unge redan har bott i familjen under en längre tid, innan vistelsen kom till stadsdelsnämndens kännedom, bör barnet/den unge kunna bo kvar hos familjen under tiden för utredning av hemmet, om en bedömning görs att detta är bäst för barnet/den unge. I dessa fall rekommenderas att endast omkostnader för barnet/den unge betalas ut till familjen under utredningstiden.

3. Den fortsatta integrationsprocessen

Alla ensamkommande bara och ungdomar har det gemensamt att de har separerats

Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar.

Box 4066, 163 04 SPÅNGA. Fagerstagatan 15
Telefon 508 03 000
stadsdelsnamnden@spanga-tensta.stockholm.se

www.stockholm.se

från sina familjer och sitt hemland i en utvecklingsmässigt känslig ålder. Flertalet har varit med om traumatiska händelser och bär på både smärta och sorg p.g.a. sina erfarenheter. Den fortsatta vårdplaneringen bör utgå från dessa omständigheter för att förebygga eventuella ytterligare svårigheter i vuxen ålder.

Enligt föräldrabalkens bestämmelser i 7 kap. 1 § har vårdnadshavare ett försörjningsansvar när den unge fullföljer sin skolgång upp tills dess att den unge fyller 21 år. Samma bestämmelser rekommenderas vara utgångspunkt för ensamkommande ungdomar som beviljats uppehållstillstånd. Syftet är att möjliggöra den unges fortsatta integrationsprocess. .

Sannolikheten är stor för att det inom de olika grupperna av ensamkommande barn och ungdomar, som officiellt befinner sig på flykt och söker asyl eller grips för något misstänkt brott, döljer sig offer för människohandel. Riktlinjerna syftar till att lyfta fram detta perspektiv i arbetet med ensamkommande barn och ungdomar och betonar vikten av att i möjligaste mån undersöka om så är fallet.

Förvaltningens förslag till yttrande

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förslaget till reviderade riktlinjer för ensamkommande barn och ungdomar.